

Meldcode Prof. Dr. Gunningschool VSO

Definitie kindermishandeling

Kindermishandeling is het doen en laten van ouders, of anderen in soortgelijke positie ten opzichte van een kind, dat een ernstige aantasting of bedreiging vormt voor de veiligheid en het welzijn van het kind (Baartman, 2010)

Kindermishandeling betreft kinderen van 0-19 jaar. Ook ongeboren baby's vallen onder de definitie.

Belangrijk: de combinatie kinderen en huiselijk geweld betekent altijd kindermishandeling. De handelwijze bij huiselijk geweld is hetzelfde als bij kindermishandeling of een vermoeden daarvan.

De definitie hieronder staat in de jeugdwet :

'Kindermishandeling is elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel'

Waar ouders staat worden ook stief-, adoptie- en pleegouders bedoeld. Kinderen kunnen ook in een relatie van afhankelijkheid ten opzichte van beroepskrachten verkeren.

Meldcode

De meldcode ondersteunt beroepskrachten bij vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling, ongeacht de verblijfsstatus van de betrokkenen. De stappen moeten dus ook worden gezet als het om vermoedens van geweld gaat waarbij mensen zijn betrokken zonder geldige verblijfspapieren, of die in een asielprocedure zitten. Sinds 1 juli 2013 zijn beroepskrachten verplicht zo'n meldcode te gebruiken bij vermoedens van geweld in huiselijke kring.

Het is een brede definitie. Wanneer je als professional een vermoeden van kindermishandeling hebt kan dat ook gedefinieerd worden als ernstige opvoedingsproblemen of pedagogische onmacht van ouders. Het woord op zich is niet belangrijk, de consequenties wel. De zorgen om het kind zijn reden voor actie. Ook als er geen sprake is van kindermishandeling maar bijvoorbeeld wel van ernstige opvoedingsproblemen verdienen kind en ouders steun en hulp

Een meldcode beschrijft in 5 stappen wat professionals moeten doen bij vermoedens van geweld (handelingsprotocol). Organisaties en zelfstandige beroepsbeoefenaren stellen een eigen meldcode op met daarin in ieder geval deze 5 stappen:

Stap 1

Signalering van kindermishandeling of huiselijk geweld

De stappen van het handelingsprotocol gaan in op het proces vanaf het moment dat er signalen zijn. Signaleren wordt gezien als een belangrijk onderdeel van de beroepshouding van alle beroepskrachten die binnen het basisonderwijs werkzaam zijn. Zo bezien is signalering geen stap in het stappenplan, maar een grondhouding die in ieder contact met kinderen en jongeren wordt verondersteld. De stappen in het handelingsprotocol wijzen de medewerker de weg als de medewerker meent dat er signalen zijn van huiselijk geweld of van kindermishandeling.

Deze signalen dienen richting de leerkracht te worden gecommuniceerd.

Stap 2

Het communiceren en handelen bij vermoedens

Bij het beroepsprofiel van de medewerker hoort - naast signalering - ook de verantwoordelijkheid om vermoedens van kindermishandeling of huiselijk geweld met ouders en kinderen bespreekbaar te maken. Daarnaast wordt van de medewerker verwacht dat hij/zij hulpverlening in gang zet (of laat zetten) en waar nodig bescherming. Ook maakt de medewerker met beroepskrachten binnen en buiten de school afspraken over de onderlinge taakverdeling.

De *aandachtsfunctionaris kindermishandeling* *is verantwoordelijk voor de coördinatie van het interne teamoverleg. Als lid van de directie of het bestuur bent is hij/zij verantwoordelijk voor het beleid, de (interne) organisatie en het creëren van de benodigde randvoorwaarden.

De leerkracht bespreekt zijn/ haar zorgen met een collega. De aandachtsfunctionaris dient op de hoogte te worden gebracht van de zorgen. De aandachtsfunctionaris gaat hierover in gesprek met de leerkracht. Voor advies kan de aandachtsfunctionaris contact opnemen met Veilig Thuis.

*De aandachtsfunctionaris kindermishandeling is een lid van de Commissie van Begeleiding. Elk schooljaar wordt vastgesteld wie van deze commissie deze taak krijgt toebedeeld.

Stap 3

Het gesprek aangaan met betrokkenen

De leerkracht gaat met de aandachtsfunctionaris in gesprek met de betrokken ouder(s). De zorgen worden met de ouder(s) besproken.

Stap 4

Afwegen

Weeg aard, ernst van en risico op kindermishandeling of huiselijk geweld.

Stap 5

Handelen

Besluit om zelf hulp te organiseren of dat je een melding doet bij Veilig Thuis.

Verantwoordelijkheden

1. Verantwoordelijkheden directie en bestuur

- Vaststellen meldcode.
- Ontwikkelen meldcode in het (veiligheids) beleid van de organisatie.
- Opnemen in kwaliteitsbeleid van de organisatie.
- Opnemen in informatiefolders van de organisatie.
- Informeren personeel, ouders en cliënten over het beleid.
- Scholing van personeel.
- Invoering randvoorwaarden:
- Zorgdragen voor periodieke bespreking en uitwisseling van cliëntsignalen.

- Functionaris voor aandachtsgebied kindermishandeling en huiselijk geweld.
- Zorgdragen kennis en kunde medewerkers met betrekking tot handelen (ook opnemen in taakomschrijvingen aandachtsfunctionaris + medewerkers).
- Zorgdragen voor heldere verbinding aanpak kindermishandeling en huiselijk geweld met aanpak andere zorgsignalen.
- Eindverantwoordelijk voor de uitvoering (+ tijdpad).
- Vaststellen verantwoordelijkheden en onderhouden externe contacten (media, politie, justitie, juridisch).

2. Verantwoordelijkheden aandachtsfunctionaris

- Inhoud meldcode kennen en kunnen toepassen.
- Overleg plegen met medewerker die vermoedens heeft.
- Weten wanneer met wie (intern en/of extern) overlegd kan/moet worden en wanneer verantwoordelijkheden overgedragen moeten worden.
- De weg weten (sociale kaart kennen).
- Eigen deskundigheid en die van collega's op niveau brengen en houden.
- Vaststellen van afspraken, taakverdeling en tijdpad.
- Verslaglegging (afspraken en de uitvoering ervan).
- Ontwikkelen en zo nodig bijstellen formats.
- Periodiek evalueren en eventueel bijstellen meldcode en personeel informeren.
- Informeren leidinggevende.

3. Verantwoordelijkheden alle medewerkers

- Inhoud (op maat gemaakte) meldcode kennen, kunnen signaleren en handelen volgens bijbehorende route.
- Deskundigheid op niveau brengen en houden.
- Waken voor de veiligheid van cliënten bij beslissingen.
- Overleg plegen met aandachtsfunctionaris bij vermoedens.
- De weg weten (interne organisatie kennen).
- Uitvoeren van afspraken (bijvoorbeeld observeren, gesprek) en terugkoppelen.
- Waarborgen continuïteit van de zorg.
- Zorgvuldige omgang (privacy waarborging – privacyreglement).

Als medewerker van een school kan eenieder een andere bevoegdheid/verantwoordelijkheid hebben. Dit maakt onderstaand schema duidelijk.

In kolom 1 staan de medewerkers met een signaleringsverantwoordelijkheid vermeld (stap 1 van de meldcode).

In kolom 2 staan de medewerkers met een signalerings- en bespreekverantwoordelijkheid (stap 1-2-3 van de meldcode).

In kolom 3 staan de medewerkers met een signalerings-, bespreek- en handelingsverantwoordelijkheid (stap 1-2-3-4-5 van de meldcode).

Kolom 1

- Conciërge
- Klassenassistent /
Onderwijsassistent
- Administratief
medewerker
- Chauffeur
schoolvervoer
- Extern ingehuurd
medewerkers
- Stagiaires

Kolom 2

- Leerkracht
- Leerling-
coördinator
- Stageconsulent

Kolom 3

- Leden Commissie van
Begeleiding
- Aandachtsfunctionaris
Kindermishandeling
- School Maatschappelijk
Werk
- Orthopedagoog
- Schoolpsycholoog
- Teamleiders
- Directeur
- Schoolbestuur